

ΤΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ ΣΑΝ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ...

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

(Εισήγηση Δημάρχου σε ημερίδα του ΚΠΕ)

Του Γιώργου Νούτσου

Αγαπητοί προσκεκλημένοι,

Εκλεκτοί εισηγητές.

Κυρίες και κύριοι καλησπέρα σας.

Παρευρισκόμαστε όλοι μας σήμερα εδώ ως μάρτυρες δυο σημαντικών πραγμάτων: ενός ελπιδοφόρου γεγονότος και ενός πολιτιστικού αγαθού που μεταμορφώνεται σε αναπτυξιακό εργαλείο. Το ελπιδοφόρο γεγονός αναφέρεται στις καινοτόμες δράσεις ενός πολλά υποσχόμενου φορέα, του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γρεβενών. Μόλις ακούσαμε την κ. Ντόνα να μας αναπτύσσει την ποικιλόμορφη δράση του Κέντρου, της οποίας και ο Δήμος Γρεβενών έχει πείρα με την πρόσφατη φιλοξενία σχολείων από Αθήνα και Θεσσαλονίκη και την άψογη ενημέρωσή τους από το ΚΠΕ Γρεβενών.

Το ΚΠΕ Γρεβενών διοργανώνοντας το τριήμερο σεμινάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που μας εισάγει στο θαυμαστό μικρόκοσμο των μανιταριών, μας προσφέρει με μια πλούσια θεματική, επαρκή επιστημονική τεκμηρίωση, αλλά κυρίως παρεμβαίνει και ενισχύει δρόμους και ιδέες που αφορούν την ανάπτυξη των Γρεβενών. Μια πορεία που ο Δήμος Γρεβενών ενδυναμώνει, προωθεί και πρωτοπορεί σ' αυτήν.

Και εδώ μίλησα για πολιτιστικό αγαθό που μεταμορφώνεται σε εργαλείο ανάπτυξης. Τολμώ

να χαρακτηρίσω έτσι το μανιτάρι, το οποίο έχει βαθιές ρίζες στην τοπική γαστρονομία και τη λαογραφία διαμορφώνοντας ένα ξεχωριστό πολιτιστικό χαρακτήρα που μας καλεί, κυριολεκτικά μας προσφέρεται για την αναπτυξιακή του αξιοποίηση.

Γιατί το μανιτάρι; Εύλογη ίσως η ερώτηση. Είμαι απόλυτα σίγουρος πως το τριήμερο αυτό σεμινάριο θα μας δώσει πολλές απαντήσεις, αλλά και αφορμές για σκέψεις καινούργιες. Θα μου επιτρέψετε απλώς εδώ να αναφερθώ επιγραμματικά στο πως «αγκαλιάσαμε» το μανιτάρι και προσπαθούμε αδιάκοπα να το αναδείξουμε.

Η νέα Δημοτική Αρχή παρακολουθεί συνεχώς τις δυνάμεις του τόπου μας που ξεχωρίζουν, που δίνουν το διαφορετικό σφυγμό. Μελετούμε και θέλουμε να μάθουμε, να αντλήσουμε από την πλούσια κληρονομιά των Γρεβενών, είτε αυτή αφορά την ιστορία και τον πολιτισμό, είτε αναφέρεται στη λαογραφία και την εξαιρετικά σημαντική συνιστώσα της γαστρονομικής κουλτούρας. Ένας οξυδερκής παρατηρητής δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει πως το μανιτάρι έπαιξε, παίζει και καλείται να παίξει και μελλοντικά ακόμη πιο σημαντικό ρόλο στη ζωή του τόπου μας. Θεωρώ και δεν παύω να το υπογραμμίζω στις σχετικές συζητήσεις ότι αποτελεί κοινή πλέον παραδοχή, ότι το μανιτάρι δικαιούται να διεκδικεί το ποσοστό που του αναλογεί στη διαμόρφωση της σύγχρονης φυσιογνωμίας της πόλης και κατ' επέκταση του Δήμου μας. Ένα ποσοστό διόλου ευκαταφρόνητο, αλλά πολλά υποσχόμενο. Με μια ιδιαίτερη δυναμική και μάλιστα στους νέους που ψάχνουν και ανοίγουν νέους δρόμους. Η «μηκυτο-μανία» που σαρώνει την Ευρώπη έρχεται να συναντήσει, να μάθει και να συμπλεύσει με τους αρχαίους και νεώτερους Ελληνικούς δρόμους και τρόπους του μανιταριού.

Τα σταθερά και συντονισμένα βήματα πάνω σ αυτή την προοπτική, που χαράσσει ο Δήμος Γρεβενών, θα ήθελα να σας δώσω σε αδρές γραμμές σήμερα. Θα ήθελα εδώ να τονίσω, πως ως Δημοτική Αρχή ζητήσαμε τη συμμετοχή, ψάξαμε για συνεργάτες, θέλαμε και συνεχώς επιζητούμε τη συνεργασία και τη συνυπευθυνότητα σε οράματα που ρεαλιστικά θα βοηθήσουν τον τόπο. Σε αλληπάλληλες συναντήσεις με εκπροσώπους του Συλλόγου Μανιταρόφιλων Δυτικής Μακεδονίας, του Εμπορικού Συλλόγου, τους Ξενοδόχους, με φορείς και πρόσωπα, μοιραστήκαμε το σχεδιασμό μας, συζητήσαμε τις προοπτικές, αναλύσαμε ιδέες. Αποκορύφωμα η ομόφωνη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου μας για

ανακήρυξη των Γρεβενών ως ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΜΑΝΙΤΑΡΙΩΝ τον περασμένο Νοέμβριο.

Είχα πει τότε ότι «...Φαίνεται πως ήρθε η ώρα, να αποδεχτούμε κι εμείς οι Γρεβενιώτες αυτό που αποτελεί κοινή ομολογία σε όλη την Ελλάδα. Να αποδεχτούμε ότι τα Γρεβενά, είναι ο τόπος τωνμανιταριών. Ανταποκρινόμενοι λοιπόν σ αυτή την αλήθεια κι αυτή την αναγκαιότητα, καταθέτουμε σήμερα την πρότασή μας, να οριστεί και τυπικά και να ονομαστεί η πόλη μας ως η πόλη των Μανιταριών....Ο Δήμος Γρεβενών βγαίνει μπροστά σ αυτή την προσπάθεια, αλλά νιώθει πως δεν είναι μόνος....».

Και αναφερόμενος στις ενέργειες και τις δραστηριότητες μας, ας θυμίσω από την ευρύτατη πανελλήνια προβολή της απόφασης εκείνης, ένα μικρό αλλά χαρακτηριστικό κομμάτι, από την είδηση του ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΕΙΔΗΣΕΩΝ (ΑΠΕ-ΜΠΕ) που μεταδόθηκε παντού:

«Τα Γρεβενά είναι πλέον και επίσημα η «πρωτεύουσα» τωνμανιταριών στην Ελλάδα, αφού με απόφαση του τοπικού δημοτικού συμβουλίου η δυτικομακεδονική πόλη αποκτά νέα ταυτότητα και ανακηρύσσεται σε πόλη των μοναδικών αυτών άγριων - αυτοφυών προϊόντων. Στους πρόποδες της Πίνδου, στα μονοπάτια της Βάλια - Κάλντα, αλλά και στα πυκνά δρυοδάση της περιοχής, κυρίως στα σύνορα του νομού Γρεβενών με την επαρχία Βοΐου Κοζάνης, φύονται περισσότερα από χίλια είδη άγριωνμανιταριών, τα περισσότερα από τα οποία αποτελούν βασικό στοιχείο διατροφής και λαογραφίας για τους κατοίκους της περιοχής».

- Έγινε λοιπόν η Αναγόρευση της πόλης μας σε “Γρεβενά: πόλη τωνμανιταριών”. Το πρώτο, καίριο βήμα.
- Τομανιτάρι βρίσκεται πλέον ως το χαρακτηριστικό σύμβολο, στο νέο λογότυπο του Δήμου Γρεβενών και σε όλο λοιπόν το διακινούμενο έντυπο υλικό του.
- Προωθούμε άμεσα τη χρήση τουμανιταριού σε συνθέσεις έργων γλυπτικής που θα στολίσουν χώρους του Δήμου μας (πάρκα, πλατείες, κόμβους) και θα δώσουν παράλληλα στον επισκέπτη την ευκαιρία να κατανοήσει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πόλης μας.
- Στοχεύουμε στην αδελφοποίηση των Γρεβενών με πόλεις της Μεσογείου, που έχουν παράδοση αιώνων στηνμανιταρογνωσία και στηνμανιταροκουλτούρα. Σε λίγες ημέρες θα παρευρεθούμε στο 2ο Φεστιβάλ Τρούφας στην Ιταλία εμπλουτίζοντας τις γνώσεις μας και βάζοντας τα θεμέλια για την ολοκλήρωση της επιδιωκόμενης αδελφοποίησης.
- Διοργάνωση του 1^{ου} Φεστιβάλ Γευσιγνωσίας-Μανιταρογνωσίας αυτό το καλοκαίρι. Ένα καλοκαίρι των Γιορτών του Μανιταριού.
- Έκδοση σχετικού έντυπου υλικού για τα Μανιτάρια του Δήμου Γρεβενών.
- Επιδιώκουμε την ίδρυση στην πόλη μας του “Σπιτιού του Μανιταριού”. Ενός θεματικού Μουσείου για το Μανιτάρι, το οποίο θα καλύψει τόσο τις ανάγκες για την ανάδειξη της

ιστορίας της μανιταροφιλίας, για την προβολή των Άγριων Αυτοφυών Μανιταριών της περιοχής μας - θα εκτίθενται περισσότερα από 1.000 είδη αποξηραμένων Άγριων Μανιταριών, που ήδη έχουν ταυτοποιηθεί στην περιοχή μας - όσο και την δυνατότητα παροχής γνώσης, επιστημονικής έρευνας, αναγνώρισης, ταυτοποίησης, πιστοποίησης και εν τέλει τυποποίησης των Άγριων Μανιταριών, μέσα από τη λειτουργία εξοπλισμένων εργαστηρίων και ειδικού κέντρου επιμόρφωσης.

Προς την κατεύθυνση αυτή, θέλω να σας πληροφορήσω, πως πρόσφατα ολοκληρώθηκε μελέτη για τη διαμόρφωση του εθνικού Πλαισίου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Εδώδιμων Αυτοφυών Μανιταριών που εκπόνησε ο ΟΠΕΓΕΠ για λογαριασμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, την υλοποίηση της οποίας στήριξε από την αρχή με ιδιαίτερη ζέση ο βουλευτής του Νομού μας και Υπουργός Ανάπτυξης κ. Χρήστος Φώλιας.

Η μελέτη ορίζει τους κανόνες και διαδικασίες που θα θεσμοθετηθούν από το Ελληνικό Κράτος για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αυτοφυών εδώδιμων μανιταριών. Πρόκειται για συνολική λύση η οποία απαντά σε όλες τις παραμέτρους του εντοπισμένου προβλήματος που αφορά στην αδυναμία σύννομης εκμετάλλευσης των αυτοφυών μανιταριών.

Σε πολύ γενικές γραμμές, η μελέτη:

- ν Καταγράφει και περιγράφει τα είδη μανιταριών για τα οποία θα επιτρέπεται η συλλογή και εμπορική εκμετάλλευση (όσα έχουν εμπορικό ενδιαφέρον, είναι ασφαλή για τη δημόσια υγεία και δεν διατρέχουν κίνδυνο εξαφάνισης των βιοτόπων τους).
- ν Ορίζει κανόνες για την οριοθέτηση των περιοχών συλλογής καθώς και τον καθορισμό των εποχών συλλογής. Επίσης προδιαγράφει ενδεδειγμένους κανόνες και τρόπους συλλογής ώστε να εξασφαλίζεται η αειφορία των βιοτόπων.
- ν Εισάγει την έννοια του πιστοποιημένου συλλέκτη. Διαχωρίζει τους συλλέκτες σε ερασιτέχνες (όσοι συλλέγουν μανιτάρια για δική τους κατανάλωση ή/και για να ικανοποιήσουν την ανάγκη άσκησης και επαφής τους με τη φύση) και επαγγελματίες (όσοι συλλέγουν ποσότητες με στόχο την εμπορική εκμετάλλευση και γενικά την απόκτηση εισοδήματος). Όλοι οι συλλέκτες, κατόπιν σχετικής εκπαίδευσης, θα πιστοποιούνται για

την επάρκεια τους να αναγνωρίζουν τα καθορισμένα ασφαλή είδη καθώς και να τηρούν τους τεθέντες κανόνες συλλογής. Το «πρόγραμμα σπουδών» και η «βεβαίωση/πτυχίο» των πιστοποιημένων επαγγελματιών συλλεκτών διαφέρουν από τα αντίστοιχα των ερασιτεχνών συλλεκτών.

ν Προδιαγράφει διαδικασίες Αδειοδότησης Συλλογής. Οι προτεινόμενες διαδικασίες είναι αντίστοιχες με την αδειοδότηση εκμετάλλευσης δασικών προϊόντων.

ν Εισάγει την έννοια του πιστοποιημένου Ελεγκτή Αυτοφυών Εδώδιμων Μανιταριών. Ο ρόλος του ελεγκτή είναι να ελέγχει τις συλλογές που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση και να εκδίδει σχετικό «Δελτίο Ελέγχου». Μόνο οι συλλογές που διαθέτουν δελτίο ελέγχου θα μπορούν να διατεθούν νόμιμα στην αγορά ή να χρησιμοποιηθούν για περεταίρω επεξεργασία.

ν Ορίζει Σύστημα Agro για την Πιστοποίηση Αυτοφυών Εδώδιμων Μανιταριών.

ν Ορίζει Σύστημα Agro για την Πιστοποίηση Μονάδων Εκμετάλλευσης Αυτοφυών Εδώδιμων Μανιταριών.

Στο άμεσο μέλλον θα θεσμοθετηθεί η επίσημη καθιέρωση του Πλαισίου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Εδώδιμων Αυτοφυών Μανιταριών σύμφωνα με τις παραπάνω προδιαγραφές.

Για το σκοπό αυτό προβλέπονται τα ακόλουθα βήματα:

ν Καταρχήν το πλαίσιο θα εφαρμοστεί πιλοτικά και σε περιορισμένη κλίματα (σε ένα νομό) προκειμένου να εντοπισθούν και να αποκατασταθούν τυχόν δυσλειτουργίες που θα αναδείξει η «πράξη». Συγκεκριμένα, για δύο χρόνια θα εφαρμοστούν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες: Θα ιδρυθεί το πρώτο «σχολείο» εκπαίδευσης συλλεκτών και ελεγκτών. Θα εκπαιδευτούν και θα πιστοποιηθούν οι πρώτοι συλλέκτες και ελεγκτές, θα εκδοθούν οι πρώτες άδειες συλλογής και κυρίως θα πιστοποιηθούν τα πρώτα Αυτοφυή Εδώδιμα Μανιτάρια και οι πρώτες Μονάδες Αυτοφυών Εδώδιμων Μανιταριών.

ν Μετά την ολοκλήρωση της πιλοτικής εφαρμογής το Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Αυτοφυών Εδώδιμων Μανιταριών θα μπορεί να εφαρμοστεί από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο από όλη την Ελλάδα.

Ο Νομός στον οποίο θα υλοποιηθεί η πιλοτική εφαρμογή θα έχει το σαφές προβάδισμα στην αξιοποίηση των μανιταριών ως εναλλακτικό τρόπο ανάπτυξης. Ο Νομός Γρεβενών πληροί όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την μελέτη για την πιλοτική εφαρμογή και διεκδικεί δυναμικά το ρόλο του Νομού που θα προχωρήσει στην πρώτη εφαρμογή του Συστήματος Εδώδιμων Αυτοφυών Μανιταριών.

Και ο Δήμος Γρεβενών έχει το προβάδισμα στην ποιοτική διαχείριση του όλου θέματος και την μελετημένη ανάδειξή του.

Προχωρούμε σταθερά, με τρόπο συντονισμένο και με ρεαλιστική κατεύθυνση ξεκάθαρα αναπτυξιακή. Και πρέπει να λειτουργήσουμε σε ένα ορθολογικό πλαίσιο, σε δομές λειτουργικές και συγχρονισμένες με τις απαιτήσεις των καιρών. Τι θέλω να πω; Δυο μόνο παραμέτρους σας αναφέρω εξαιρετικά συνοπτικά:

Την ανάγκη ενός δυνατού, ενοποιημένου Δήμου Γρεβενών, με περιφερειακή αντίληψη και ικανούς πόρους. Ένα οριστικό όχι στην κατασπατάληση της αυτοδιοικητικής δύναμης, ένα οριστικό ναι στην συνένωση δυνάμεων, δυνατοτήτων και ευκαιριών.

Την ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού αστικού περιβάλλοντος που θα δώσει την απαραίτητη αναπτυξιακή ώθηση: Σύγχρονο Δημοτικό Μέγαρο, θέσεις στάθμευσης για τους δημότες και τους επισκέπτες, γερές οικονομικές και εμπορικές υποδομές. Θέλουμε η Πρωτεύουσα των Μανιταριών να είναι φιλική προς τον πολίτη, να ελκύει και όχι να απωθεί. Κι αυτό θα γίνει με γόνιμο διάλογο, εφαρμόσιμες προτάσεις και όχι φωνασκίες και αόριστα υπονοούμενα.

Τα μανιτάρια αποτελούν ήδη πόλο έλξης επισκεπτών ιδιαίτερα στα Γρεβενά. Θέλουμε αυτό τον πόλο έλξης να το κάνουμε σταθερό σημείο αναφοράς, ένα γεωγραφικό και πολιτισμικό brand name.

Η συμβολή των μανιταριών στην τοπική οικονομία αποκτά στις μέρες μας όλο και σημαντικότερο ρόλο, καθώς απ' ότι φαίνεται τα μανιτάρια κατακλύζουν το διαιτολόγιο μας και

Είχα πει το Νοέμβριο πως θεωρώ ότι τώρα είναι η ευκαιρία, να αναζητήσουμε και να υιοθετήσουμε εκείνο το στοιχείο, που θα μας καταστήσει μοναδικούς. Εκείνο το στοιχείο, που θα δώσει χρώμα στην άχρωμη και μονότονη μέχρι σήμερα ύπαρξή μας. Εκείνο το στοιχείο, που αν συνδυαστεί αρμονικά με την πλούσια πολιτιστική μας παράδοση και την εξαιρετική φυσική μας ομορφιά, θα βοηθήσει τα Γρεβενά να απογειωθούν.

Σε αυτή την απογείωση σας καλούμε όλους, συμμετόχους στο αναπτυξιακό όραμα, συνεργάτες στο κοινό μέλλον. Σας ευχαριστώ.